

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT
Finansministeren

Stortingets presidentskap
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref
12/786 IWS

Dato
29.02.2012

Svar på skriftlig spørsmål nr. 866 fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Jeg viser til brev av 20. februar 2012 fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde til skriftlig besvarelse:

"Regjeringen hevder oljepengebruken i statsbudsjettet tar hensyn til konjunkturer i norsk økonomi, og at oljepengebruken tilpasses konjunktorene. Kan finansministeren gi oversikt over hvor godt regjeringen i sine 5 siste budsjettframlegg har truffet med sine anslag for BNP, og på hvilken måte oljepengebruken har blitt justert ned (opp) i nysalderingen e.l. når avvik fra forventningene i budsjettet er blitt kjent?"

Svar:

Regjeringen legger handlingsregelen til grunn for budsjettpolitikken. Handlingsregelen er en strategi for jevn og gradvis økning i bruken av petroleumsinntekter i takt med utviklingen i forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland. Samtidig skal bruken av petroleumsinntekter det enkelte år tilpasses situasjonen i norsk økonomi. Handlingsregelen åpner således for å bruke mer enn forventet fondsavkastning i år med tilbakeslag og lav aktivitet. Dette må motsvares av tilbakeholdenhet i bruken av oljeinntekter i år med gode vekst og høy aktivitet i økonomien.

Den handlefriheten som ligger i de finanspolitiske retningslinjene har blitt benyttet i stabiliseringspolitikken. Dette illustreres bl.a. av figur 3.2A i Nasjonalbudsjettet 2012, som viser at bruken av oljeinntekter siden 2001 har svingt rundt 4-prosentbanen. Tidlig på 2000-tallet, da veksten i norsk økonomi var lav, lå bruken av oljeinntekter over forventet avkastning av fondet. Det samme var tilfelle i 2009, da norsk økonomi ble rammet av det internasjonale tilbakeslaget i kjølvannet av finanskrisen. Under

høykonjunkturen rundt midten av forrige tiår lå bruken av oljeinntekter under forventet fondsavkastning.

Budsjettet bidrar også til å stabilisere økonomien gjennom de såkalte automatiske stabilisatorene. Bruken av oljeinntekter måles ved det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet. Det innebærer at overføringene fra fondet til budsjettet tillates å øke når skatteinntektene faller i en lavkonjunktur, mens det er omvendt i en høykonjunktur. På den måten skjermes budsjettets utgiftsside fra konjunkturelle svingninger i skatteinntektene.

I nasjonalbudsjettet gjør regjeringen rede for de vurderingene av den økonomiske situasjonen som ligger til grunn for forslaget til statsbudsjett. Disse vurderingene oppdateres i revidert nasjonalbudsjett og noen ganger ved andre anledninger, slik det ble gjort i St.prp. nr. 37 (2008-2009) Om endringer i statsbudsjettet 2009 med tiltak for arbeid. Siden nysaldert budsjett legges fram i månedsskiftet november/desember, er mulighetene for i denne sammenhengen å fremme nye tiltak i den økonomiske politikken for det inneværende budsjettåret i praksis begrenset.

Tabell 1 nedenfor viser anslag for vekst i BNP for Fastlands-Norge i nasjonalbudsjettene for årene 2007-2011 og utfall ifølge nasjonalregnskapet. Tabell 2 viser tilsvarende tall for BNP i alt. BNP for Fastlands-Norge brukes ofte som en samleindikator for konjunkturutviklingen. Anslagene for årene 2007-2009 bør ses i sammenheng med den uvanlig sterke konjunkturoppgangen i fastlandsøkonomien fram til 2007 og med at internasjonal økonomi deretter gikk inn i det kraftigste tilbakeslaget siden annen verdenskrig, med betydelige konsekvenser også for Norge.

Tabell 1 Vekst i brutto nasjonalprodukt for Fastlands-Norge.

Anslag i nasjonalbudsjettene og regnskap

	Anslag ¹	Regnskap
2007	2,9	5,3
2008	2,8	1,5
2009	1,9	-1,6
2010	2,1	1,9 ²
2011	3,1	2,6 ²

¹ Publisert i nasjonalbudsjettet oktober året før budsjettåret.

² Foreløpig regnskap

Kilder: Statistisk sentralbyrå og
Finansdepartementet

Tabell 2 Vekst i brutto nasjonalprodukt for Norge.

Anslag i nasjonalbudsjettene og regnskap

	Anslag ¹	Regnskap
2007	3,6	2,7
2008	3,1	0,0
2009	2,3	-1,7
2010	1,3	0,7 ²
2011	2,1	1,6 ²

¹ Publisert i nasjonalbudsjettet oktober året før budsjettåret.

² Foreløpig regnskap

Kilder: Statistisk sentralbyrå og
Finansdepartementet

Med hilsen

Sigbjørn Johnsen